

Referat af ekstraordinært møde i Akademisk Råd

Mødets afholdelse: 16. januar 2015 kl. 8.15 – 9.45 i Mødelokalet Lysningen, stuen.

Til stede var: Anne Scott Sørensen, Simon Møberg Torp, Torben Spanget Christensen, Nils Arne Sørensen, Thomas Hestbæk Andersen, Maria Slej-Hasselstrøm, Monica Birch, Simon Hedegaard, Solveig Ryskov Graversen Stage. Som observatør for studielederne deltog Alexandra Holsting.

Fra administrationen deltog: Lone Granhøj og Mads Funding.

Fraværende: Hans-Christian Jensen, Tune Revsgaard Nielsen og Christina Melgaard.

Ad 1) Dimensionering

Anne Scott Sørensen indledte mødet med at takke for fleksibiliteten i forbindelse med mødeindkaldelsen. Hun præciserede derefter, at det ekstraordinære møde var indkaldt med det ene punkt på dagsordenen, og på baggrund af henvendelser fra de berørte faglige miljøer, at få en udvidet redegørelse fra dekanen for den af ledelsen besluttede udmøntning af den ministerielt pålagte dimensionering

Resultatet af dimensioneringen på SDU er bl.a., at humaniora skal lukke for optaget på 17 bachelor- og kandidatuddannelser, som omfatter:

- Bachelor i international virksomhedskommunikation – spansk og engelsk
- Bachelor i international virksomhedskommunikation – spansk og tysk
- Bachelor i international virksomhedskommunikation – spansk og kommunikation
- Bachelor i international virksomhedskommunikation – spansk og medier
- Bachelor i international virksomhedskommunikation – arabisk og kommunikation
- Bachelor i international virksomhedskommunikation – sproglig og kulturel formidling
- Bachelor i interkulturel pædagogik med arabisk
- Bachelor og kandidat i negot – arabisk
- Bachelor og kandidat i negot – spansk
- Bachelor og kandidat i negot – kinesisk
- Bachelor og kandidat i spansk og spanskamerikanske studier
- Cand.mag. i Marinarkæologi
- Cand.ling.merc. i Kommunikationsdesign

Studienævnene for henholdsvis pædagogik, negot- og IVK-uddannelserne har den 15. januar rettet henvendelse til henholdsvis ledelsen og Akademisk Råd og især argumenteret for det uhensigtsmæssige i at lukke for optaget på uddannelser med sprogkombinationer i spansk, arabisk og kinesisk under de respektive nævn. Da der i henvendelserne også har været fremført en kritik af processen, foreslog Anne Scott Sørensen, at rådet først tog stilling til denne del af henvendelsen for dernæst at få og diskutere dekanens redegørelse. Der blev opnået enighed om dette

Dekanen sagde indledende, at han mente, at medarbejderne gennem en række møder i løbet af december har været maksimalt inddraget, og at der har været kontakt til alle relevante organer hele vejen igennem dimensioneringsprocessen.

Anne Scott Sørensen pointerede, at Akademisk råd ikke har været inddraget i betydningen *gjort delagtig i selve beslutningerne*, men at rådet har været godt orienteret undervejs, hvilket er noget andet. Hun

pointerede dog også, at rådet og andre relevante organer gennem møder i december har taget til efterretning, at ledelsen i denne sag har anvendt sin ledelsesret.

Torben Spanget Christensen oplyste, at han som tillidsrepræsentant har haft mulighed for at diskutere dimensioneringen i Samarbejdsudvalget. Han mente ikke, at man med rimelighed kunne sige, at beslutningsprocessen ikke havde været transparent, og at man måtte huske på, at der havde været mange modeller i spil, og at en proces som denne af mange grunde ikke kan køres i fuld åbenhed. Han pointerede, at Samarbejdsudvalget langt hen ad vejen har været involveret i processen, og at udvalget har accepteret graden af involvering.

Dekanen pointerede, at man i hele processen har været i tæt kontakt med fællestillidsmand Jørgen Bang, næstformand i Samarbejdsudvalget og medlem af bestyrelsen.

Nils Arne Sørensen støttede det synspunkt, at Akademisk Råd har været informeret snarere end inddraget, men også at en proces som denne ikke kunne være foregået meget anderledes. Han savnede dog nogle uddybende argumenter for de tagne beslutninger og så frem til dekanens redegørelse.

Anne Scott Sørensen konkluderede, at Akademisk Råd ikke havde nogen grund til at anfægte ledelsens fremgangsmåde, men bad dekanen om nu at uddybe begrundelserne for den konkrete udmøntning af dimensioneringen på SDU.

Dekanen pointerede, at der har været et meget minimalt lokalt spillerum for en forsvarlig udmøntning af dimensioneringskravet. Han pointerede også, at dimensioneringen af SDU's humanistiske uddannelser — selv med de løbende justeringer, der har været af Regeringens model — er meget omfattende. Årsagen hertil er primært, at SDU har haft en stor vækst i optaget på bl.a. de humanistiske uddannelser i de senere år, og at Regeringens model rammer vækstuniversiteter særligt hårdt. Han havde personligt helst set, at ministerens dimensioneringsmodel var blevet pillet af bordet.

På SDU bortdimensioneres 341 kandidatuddannelsespladser og 471 bacheloruddannelsespladser på humanistiske uddannelser. Det svarer set under ét til 44 pct. af kandidatoptaget og 25 pct. af bacheloroptaget i 2013 i de berørte humaniora grupper.

Økonomisk betyder det en indtægtsnedgang for de berørte humanistiske uddannelser på op mod 54 mio. kr. målt i forhold til omsætningen i 2013. Det svarer til 34 pct. af indtægterne fra de humanistiske uddannelser. Fakultetet har heldigvis allerede taget en del højde for den budgetmæssige nedgang, fordi fakultetet har holdt igen i forhold til ansættelser, og har budgetteret konservativt i STÅ-prognosen.

Dekanen fremhævede, at det ikke var muligt at opfylde et nedskæringsmål af en sådan størrelse uden også at lukke for optaget på en række uddannelser og reducere i det samlede udbud af undervisning — og dermed samtidig reducere i udgifterne til undervisning. Med andre ord ville det ikke kunne lade sig gøre at gennemføre en dimensionering alene ved at anvende en "grønthøstermodel" — det ville blot have sikret et fald i indtægterne uden nødvendigvis at medføre en tilstrækkelig tilsvarende omkostningsreduktion.

Uddannelser, hvor optaget fremover vil ophøre, blev som altovervejende hovedregel udvalgt i overensstemmelse med den af ministeriet udmeldte dimensionering på kandidatniveau. Det gælder også på bachelorniveau, idet dimensioneringen på dette niveau, ifølge ministeriets udmelding, skulle afspejle den af ministeriet udmeldte dimensionering på kandidatniveau.

Inden for de af ministeriet udstukne rammer blev omfanget af dimensioneringen af de enkelte uddannelser tilrettelagt ud fra en samlet vurdering af optagets størrelse, gennemførsels- og frafaldstal,

overgangsfrekvenser til kandidatuddannelse, fagmiljøets størrelse, uddannelsernes forskningsbaserings og indtægtsgrundlaget.

I lyset af ovenstående har der navnlig været fokus på uddannelser, som kun understøttes af små faglige miljøer, og som har et meget lille optag af studerende, hvor kun enkelte studerende har færdiggjort uddannelsesforløbet med en kandidatgrad, og som har en skrøbelig økonomi. For sådanne uddannelser har det ikke været muligt blot at reducere i antallet af studiepladser og at reducere tilsvarende i antallet af forskere og undervisere, eftersom det ville indebære, at uddannelserne ville komme til at mangle kritisk masse. Antallet af ansatte forskere til at forskningsbasere uddannelserne ville blive for ringe, optaget af studerende ville blive så begrænset, at stort set ingen studerende kunne forventes at afslutte uddannelserne med en kandidatgrad, og uddannelsernes økonomi vil blive så presset, at de ikke ville kunne leve op til SDU's kvalitetskrav, herunder navnlig kravet om et mindsteantal ugentlige konfrontationstimer.

Dimensioneringen af Spansk, Kinesisk og Arabisk

Dekanen oplyste, at dimensioneringen af uddannelserne på Humaniora har taget udgangspunkt i ministeriets plan for dimensionering af uddannelser i grupper af beslægtede uddannelser på kandidatniveau.

Sproguddannelserne, som vil lukke for optaget i de kommende år, er placeret i uddannelsesgrupperne Fremmedsprog, Erhvervsprog, Medier og kommunikation og Pædagogik, der alle har den højeste grad af overledighed, og derfor er mødt med et ministerielt krav om betydelige reduktioner.

I ministeriets model kunne op til 15 pct. af dimensioneringen — dvs. mellem 5,7 og 8,1 procentpoint af reduktionskravene — flyttes til andre uddannelsesgrupper, men kun til de grupper, hvor en dimensionering vil understøtte Regeringens klare målsætning om ikke at uddanne til arbejdsløshed. SDU's studerende har i gennemsnit en beskæftigelsesprocent, der er bedre end landsgennemsnittet, og mulighederne for selv begrænsede omfordelinger var derfor begrænsede.

Dekanen oplyste, at de øvrige parametre (*optagets størrelse, gennemførsels- og frafaldstal, overgangsfrekvenser til kandidatuddannelse, fagmiljøets størrelse, uddannelsernes forskningsbaserings og indtægtsgrundlaget*) alle havde haft betydning for beslutningen om at lukke for optaget af studerende på uddannelserne med sprogetningerne Arabisk, Kinesisk og Spansk — frem for "kun" at reducere optaget på disse uddannelser med et sted mellem 38 og 54 pct.

Arabisk

Det forskningsmiljø, der understøtter Arabisk på SDU, består af én seniorforsker, der pt. har orlov.

Der er få dimittender fra bacheloruddannelserne i Arabisk: 8 på IVK og 7 på Negot-Arabisk¹.

Kun et fåtal studerende fuldfører hele uddannelsesforløbet med en kandidatgrad inden for arabisk; Der har f.eks. kun været tre dimittender fra kandidatuddannelsen i Negot-Arabisk i de to senest opgjorte år.

Det lille forskningsmiljø, der understøtter arabisk, giver sig også udslag i et forholdsvist højt antal studerende pr. VIP. Stud/VIP-tallet for IVK-arabisk, hvor VIP er forskningsansatte undervisere, var således 45 i 2013, mens tallet for humanioradelen af negot-arabisk var 29 og ligeledes for Interkulturel Pædagogik med arabisk 29.

Kinesisk

¹ Whitebook: antal dimittender pr. 1. oktober 2014

Det forskningsmiljø, der understøtter Kinesisk på SDU, består af 2 seniorforskere.

De seneste to år har der kun været 9 dimittender i hvert af årene fra BA-uddannelsen².

Ingen studerende har fuldført uddannelsen med en kandidatgrad (cand.negot. kinesisk).

Spansk

Det forskningsmiljø, der understøtter Spansk på SDU, består af 4 seniorforskere.

Ifølge de seneste tal fra 2014 dimittede kun 2 fra den humanistiske fremmedsproglige BA-uddannelse og tilsvarende 3 fra Negot-Spansk. Fra IVK uddannelsen, hvor Spansk kombineres med en anden studieretning, dimittede 25³.

Antallet af studerende, der afslutter med en kandidatgrad inden for spansk, er meget begrænset; På den humanistiske fremmedsproglige kandidatuddannelse har der kun været 2 dimittend pr. år de seneste to år, og Negot-Spansk havde i 2014 kun 3 dimittender. Der er ingen spansk-faglig kandidatuddannelse på IVK.

Der har været et højt frafald inden for uddannelser med spansk set i forhold til SDU's fastsatte nøgletal for frafald, hvor frafaldet højst må være 20 %:

	2012	2013	2014
IVK med spansk og engelsk	35 %	21 %	24 %
IVK med spansk og kommunikation	17 %	29 %	10 %
Negot Spansk	33 %	20 %	18 %
Spanske og spanskamerikanske studier	22 %	31 %	28 %

Fælles for alle tre uddannelser er, at en dimensionering på et sted mellem 38 og 54 pct. ville have medført, at uddannelsernes fremtidige forskningsbaserings ville blive for ringe, at uddannelserne som følge af begrænset økonomi ikke ville kunne leve op til kravet om et mindsteantal konfrontationstimer om ugen og SDU's kvalitetskrav, og at antallet af studerende med en afsluttet kandidatuddannelse ville blive forsvindende lille (0-1 studerende årligt). Og fælles er også, at selvom der har været en pæn søgning, har antallet af færdige bachelorer og/eller kandidater ikke været tilstrækkeligt højt.

Dekanen bemærkede, at det er vigtigt, at beslutningen om at standse for optagene ikke i sig selv betyder, at SDU lukker nogen uddannelser. Således vil SDU på et senere tidspunkt — såfremt dimensioneringen ændres pga. ændrede ledighedstal eller andre forhold — principielt kunne åbne for optaget af nye studerende på de berørte uddannelser.

Torben Spanget Christensen påpegede, at lukningen af sproglinjerne var et problem i forhold til universitetets strategi om at være et internationalt universitet, men at han forstod og støttede argumenterne for lukningen. Han så dog gerne en mere kvalificeret diskussion i forhold til nye indsatsområder for de berørte fagmiljøer.

Dekanen påpegede, at lukningen af arabisk selvfølgelig er problematisk set ud fra, at universitetet netop har social mobilitet som en styrke både i forhold til danskere med anden etnisk baggrund og sociale mønsterbrydere. Desværre er frafaldet så stort, at den sociale mobilitet i forhold til antallet af kandidater, der dimitterer ikke står mål med antallet af optagne studerende.

² Whitebook: antal dimittender pr. 1. oktober 2013 samt 2014

³ Whitebook: antal dimittender pr. 1. oktober 2014

Torben Spanget Christensen påpegede, at man burde undersøge mulighederne for at understøtte arabisk-miljøer på UC'erne, og at det i den forbindelse måske ville gavne den sociale mobilitet endnu mere.

Anne Scott Sørensen spurgte, om der havde været en national koordinering af hvilke uddannelser, der skulle lukkes for optag.

Dekanen oplyste, at det havde der ikke. Dimensioneringen er sat op på en måde, så der ikke må ske vækst på dimensionerede uddannelser andre steder i landet. Han oplyste, at studiechefen sidder i et udvalg under rektorkollegiet, der skal sikre, at dette ikke sker.

Maria Slej-Hasselstrøm spurgte, om man kunne have udskudt dimensioneringen.

Dekanen oplyste, at universitetet var pålagt at dimensionere ligeligt i alle årene.

Monica Birch spurgte om, hvilke overvejelser man havde gjort sig i forhold til at opretholde miljøerne.

Dekanen påpegede, at uddannelserne ikke lukkes, men udelukkende sættes i bero. Spansk først i 2018, men udfases over længere tid, da indskrevne studerende skal kunne færdiggøre deres uddannelse. På arabisk har de fået henvendelser fra bl.a. farmaci, som har en stor andel af danskere med anden etnisk baggrund, og fra audiologi, som har behov for arabisk-kompetencer.

Maria Slej-Hasselstrøm spurgte, om det var udelukket at oprette nye uddannelser.

Dekanen oplyste, at han ikke var så optimistisk på det punkt. Humaniora er blevet meget begrænset af dimensioneringen, idet det, der lukker et sted, ikke kan åbne et andet sted. Han fremhævede, at humaniora skal blive bedre til at indgå i nye uddannelsessamarbejder med de uddannelser, der ikke dimensioneres. Fx kunne man forestille sig kurser i kulturforståelse til ingeniøruddannelserne og de samfundsvidenskabelige uddannelser. Han påpegede dog, at dette også kan være problematisk, fordi man forventer, at dimensioneringen rammer samfundsvidenskab hårdt næste gang.

Torben Spanget Christensen spurgte, om der er mulighed for at udbyde masteruddannelser, herunder samarbejde med UC'erne om deltidsuddannelser, hvilket dekanen bekræftede.

Thomas Hestbæk Andersen fremhævede, at det også må være muligt inden for de eksisterende uddannelsesrammer at arbejde med toninger og profileringer, sådan som man har gjort i den nye studieordning på IVK.

Dekanen medgav, at dette var en mulighed, men at man skal passe på med at tænke for kreativt. På den anden siden skal man selvfølgelig stadigvæk udvikle Humaniora.

Thomas Hestbæk Andersen fremhævede den økonomiske besparelse som den helt store ubekendte i denne sag. Han påpegede, at alle studier arbejder konstruktivt med frafald, studietid og optagelse, så det er de rigtige studerende, der kommer igennem til tiden. Dekanen støttede dette og påpegede, at humaniora gør en masse, som gerne skulle give både kvalitet og bedre økonomi i vores uddannelser.

Anne Scott Sørensen ville gerne vide noget om de valg, der var truffet mellem Sofie1 og Sofie2.

Dekanen oplyste, at principperne har været de samme. Man har dog valgt at lukke for optaget på kandidatuddannelsen i Marinarkæologi i Esbjerg. Dette er en fritsvævende kandidatuddannelse, hvor der ikke tabes BA-pladser. Derudover har man skelet til uddannelsernes egne udmeldinger idet enkelte af de større uddannelser har haft et ønske om stramning af BA-optag.

Anne Scott Sørensen spurgte om, uddannelser, der er friholdt for dimensionering, fordi der ikke har været tilgængelige ledighedstal, har belastet ligningen.

Dekanen oplyste, at f.eks. design-uddannelserne lå i en gruppe for sig, men at disse sandsynligvis vil blive udsat for ministeriel dimensionering, når der foreligger tal. Informationsvidenskab lå i en gruppe, som ikke dimensioneres.

Thomas Hestbæk Andersen påpegede afslutningsvist det punkt i henvendelserne fra studienævnene, der omtaler det paradoksale i, at man lukker sprogfag, når man hævder at have en international profil og har det indført som parameter i udviklingskontrakten.

Dekanen oplyste til det, at ministeren efter sigende skulle have fritaget Humaniora fra at leve op til udviklingskontrakten for at imødekomme netop sådanne dilemmaer. Han tilføjede, at det selvfølgelig i forhold til internationalisering er beklageligt, men at der skal mere end en bred fremmedsprogportefølje til at være et internationalt universitet. Fakultetet bør i den forbindelse arbejde for 1) at det skal være nemmere at rejse ud, både for studerende, VIP og TAP. 2) at flere kurser udbydes på engelsk. 3) at forskere publicerer internationalt og er med i internationale samarbejder. Han mente, det er udtryk for en fejlvurdering at hævde, at man kun kan være international, hvis man har en bred sprogportefølje.

Anne Scott Sørensen bad af hensyn til det fremskredne tidspunkt om afsluttende bemærkninger.

Torben Spanget Christensen, Thomas Hestbæk Andersen og Nils Arne Sørensen sagde, at man kunne argumentere for, at beslutningsgrundlaget for dimensioneringen ved SDU hidtil ikke har været transparent, men at ledelsen selvfølgelig har ret til at træffe beslutningerne, at der har været informeret om konsekvenserne, og at rådet nu havde fået den efterlyste uddybende begrundelse. Derudover blev det fremhævet som væsentligt, at ledelsen løbende har informeret Samarbejdsudvalget og medarbejdersiden.

Monica Birch spurgte, om de detaljerede begrundelser er blevet fremlagt for studierne.

Dekanen oplyste, at de enkelte studier er blevet orienteret, men at de detaljerede begrundelser ikke har været fremlagt samlet.

Anne Scott Sørensen konkluderede, at det med dekanens redegørelse blev anset for godtgjort, at ledelsen har lagt saglige og objektive kriterier til grund for sine beslutninger, herunder et rimeligt hensyn til fakultetets fremtidige økonomiske situation og faglige portefølje. Akademisk Råd tog således ledelsens beslutninger vedrørende dimensioneringen til efterretning uden yderligere bemærkninger.

Ad 2) Eventuelt

Intet til referat.

Anne Scott Sørensen
Formand

Lone Granhøj
Referent